

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA
I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA**

Sarajevo, april 2014. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

U skladu sa odredbama člana 172. Poslovnika Predstavničkog doma („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07 i 2/08) i člana 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03 i 21/09), predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica po skraćenom postupku.

U cilju blagovremene implementacije presude Ustavnog suda Federacije BiH broj U-8/13 od 01.10.2013. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj 95/13), te hitnog izvršenja Preporuke Komiteta za ljudska prava UN, br. 1917/2009, 1918/2009, 1925/2009 i 1953/2010 u predmetu: Prutina, Zlatarac, Kozica i Čekić. Svojom preporukom Komitet za ljudska prava UN naložio je državi članici Bosni i Hercegovini da ukine obaveze za članove porodice da svoje nestale srodnike proglase mrtvim kako bi imali pravo na socijalne naknade ili bilo koji drugi oblik kompenzacije.

Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA
NJIHOVIH PORODICA

Član 1.

U Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", br.: 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10), čl. 2., 3. i 4. mijenjaju se i glase:

“ Član 2.

Branici, u smislu ovog Zakona smatraju se pripadnici Oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine koji su učestvovali u odbrani suvereniteta i cjelovitosti Bosne i Hercegovine (početak agresije na općinu Ravno) od 18.09.1991. do 23.12.1996. godine, odnosno do prestanka neposredne ratne opasnosti i koji je demobilisan rješenjem nadležnog vojnog organa, kao i lice koje je učestvovalo u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine.

Organizatorom otpora, u smislu ovog Zakona, smatra se lice koje je učestvovalo u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine, u periodu od 18.09.1991. do 09.04.1992.godine i koje je ostalo neprekidno u oružanim snagama najmanje dvije godine ili je u tom vremenskom periodu bilo angažovano na poslovima u institucijama ili organima vezanim za odbranu Bosne i Hercegovine, a čiji status je potvrđen od strane Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata/Federalnog ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata.

Dobrovoljcem, u smislu ovog Zakona, smatra se lice koje nije bilo vojni obveznik u vrijeme dobrovoljnog stupanja u Oružane snage Republike Bosne i Hercegovine u periodu od 09.04.1992. do 19.06.1992. godine i ostalo neprekidno u jedinicama do kraja rata ili je ranije demobilisana od nadležnog vojnog organa.

Veteranom, u smislu ovog Zakona, smatra se lice koje je stupilo u jedinice iz stava 1. ovog člana od 18.09.1991. do 31.12.1992. godine i ostalo neprekidno do 23.12.1995. godine, ili ranije demobiliziran od nadležnog vojnog organa.

Učesnikom rata, u smislu ovog Zakona, smatra se svako lice koje je u sastavu Oružanih snaga iz stava 1. ovog člana provelo najmanje jednu godinu dana neprekidno u periodu od 20.06.1992. godine do 23.12.1995. godine.

Lica iz ovog člana i člana 3. i 4. ovog Zakona ostvaruju prava u skladu sa rokovima iz člana 35. ovog zakona.

Pojmovi i definicije iz ovog člana koriste se i primjenjuju kod regulisanja prava i pogodnosti u svim oblastima i nivoima vlasti koja se tiču branilaca i članova njihovih porodica.

Član 3.

Ratni vojni invalid je državljanin Bosne i Hercegovine koji je, vršeći vojne dužnosti, druge dužnosti za ciljeve odbrane u sastavu Oružanih snaga, učestvujući u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu i pod uvjetima i okolnostima iz člana 2. stav 1. ovog Zakona, zadobio ranu, povredu, bolest ili je vršenje dužnosti uticalo na pogoršanje bolesti, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%.

Ratni vojni invalid je i državljanin Bosne i Hercegovine koji je po naređenju ili nalogu nadležnog vojnog organa ili organa uprave nadležnog za poslove odbrane i državne sigurnosti, pod uvjetima i okolnostima iz prethodnog stava, zadobio ranu, povredu, bolest ili pogoršanje bolesti, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%.

Ratni vojni invalid je i lice koje je u periodu i pod uvjetima i okolnostima iz st. 1. i 2. ovog člana bilo ratni zarobljenik i zadobilo ranu, povredu, bolest ili pogoršanje bolesti, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%.

Ratni vojni invalid je i stranac kod koga je nastupilo oštećenje njegovog organizma pod okolnostima i uvjetima iz st. 1., 2. i 3. ovog člana.

Mirnodopski vojni invalid je lice koje je u miru bez namjere, vršeći vojnu dužnost, zadobilo ranu ili povredu, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%, odnosno kod kojeg je usljed bolesti ili pogoršanja bolesti nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 60% u periodu od 24.12.1996. godine do 01.01.2006. godine, i to:

- vojno lice na služenju obaveznog vojnog roka,
- pitomac u vojnoj školi,
- pripadnik rezervnog sastava za vrijeme vojne dužnosti.

Član 4.

Porodica poginulog, umrlog, nestalog branioca je porodica lica koje je poginulo, umrlo, nestalo pod uvjetima i okolnostima iz čl. 2. i 3. st. 1., 2., 3. i 4. ovog Zakona, odnosno umrlog do 23.12.1996. godine od posljedica rane, povrede, bolesti ili pogoršanja bolesti zadobijene pod uvjetima i okolnostima iz člana 2. i 3. st.1., 2., 3. i 4. ovog Zakona.

Porodica poginulog ili umrlog lica iz člana 3. stav 5. ovog Zakona ostvaruje određena prava pod uvjetima i na način koji važi za porodicu umrlog ratnog vojnog invalida.”

Član 5.

Član 21.st. 4. briše se.

Dosadašnji st. 5., 6., 7. i 8. postaju st. 4., 5., 6. i 7.

Član 6.

U stavu 3. člana 34. riječi "15 dana" zamjenjuju se riječima "dva mjeseca".

Član 7.

U članu 41. iza st.2. dodaju se st. 3. , 4. i 5. koji glase:

"Ukoliko je kantonalni organ uprave nadležan za branilačko-invalidsku zaštitu dao saglasnost na prvostepeno rješenje protekom roka za reviziju ili nije okončao postupak revizije, obnovu postupka tih predmeta vršit će Federalno ministarstvo.

Rok za obnovu postupka iz prethodnog stava počinje teći od dana kada Federalno ministarstvo zaprimi nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

Prvostepeni organi su dužni na zahtjev Federalnog ministarstva dostaviti predmete iz stava 3. ovog člana u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva."

Dosadašnji st. 3., i 4. postaju st. 6. i 7.

Član 8.

Član 43. mijenja se i glasi:

"Utvrđivanje da je rana ili povreda zadobijena pod okolnostima iz člana 3. ovog zakona, kao i utvrđivanje da je lice od kojeg članovi porodice izvode prava, prema odredbama ovog Zakona, poginulo, umrlo ili nestalo pod okolnostima iz člana 3. ovog zakona, vrši se dokaznim sredstvima iz člana 44. ovog zakona.

Okolnosti stradanja iz čl.3. i 4. ovog zakona mogu se dokazivati u upravnom postupku u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku, ukoliko je vojna dokumentacija uništena zbog ratnih dejstava, odnosno ukoliko Arhivski depo Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine ne raspolaže podacima o konkretnoj vojnoj jedinici.

Upravni postupak iz stava 2. ovog člana po zahtjevu stranke vodi nadležni prvostepeni organ za pitanja evidencija iz oblasti vojne obaveze.

Protiv rješenja odnosno zaključka nadležnog organa iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rješenja odnosno zaključka.

Žalba se podnosi Federalnom ministarstvu putem prvostepenog organa.

Rješenje iz stav 3. ovog člana kojim je priznat status pripadnika OS i utvrđene okolnosti stradanja iz člana 3. ovog zakona podliježe reviziji.

Reviziju vrši Federalno ministarstvo u roku od 3 mjeseca od dana prijema predmeta.

U vršenju revizije na prvostepeno rješenje može se dati saglasnost, prvostepeno rješenje može se izmijeniti, poništiti ili ukinuti i drugačije riješiti upravnu stvar ili predmet vratiti prvostepenom organu na ponovni postupak.

Žalba i revizija odlažu izvršenje rješenja, odnosno upis utvrđenih činjenica u vojne evidencije.

Ako je protiv prvostepenog rješenja izjavljena žalba, o žalbi i reviziji rješava se istim rješenjem."

Član 9.

U članu 44. iza riječi: “vojne dokumentacije” dodaju se riječi: “ili pravosnažnog rješenja donesenog u skladu sa odredbama člana 43. ovog zakona, ”.

Član 10.

Član 45. mijenja se i glasi:

“Utvrđivanje da je bolest nastupila ili se pogoršala pod okolnostima iz člana 3. ovog zakona, vrši Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja na osnovu pregleda i na osnovu medicinske dokumentacije o liječenju iz ratnog perioda.”

Član 11.

U članu 53. u stavu 2. brišu se riječi: “ u roku od 5 godina od dana kada je rješenje postalo konačno u upravnom postupku, odnosno od dana stupanja na snagu ovog Zakona zavisno od toga koji je datum kasniji” .

Član 12.

Ovaj Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Federacije BiH”.

O B R A Z L O Ž E N J E

PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u članu III.2.e), u vezi sa članom III.3/3), Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, broj 1/94), prema kome Federalna vlast, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine, ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone u oblasti socijalne politike.

Dakle, imajući u vidu citiranu ustavnu odredbu, federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone i druge propise koji su obavezujući na području cijele Federacije, svake od propisanih zajedničkih nadležnosti i bez predhodne saglasnosti kantona.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, prevashodno je izvršenje presude Ustavnog suda Federacije BiH broj: U-8/13 i U-22/04 kojim je Ustavni sud Federacije BiH utvrdio da član 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH”, broj 70/07), te čl. 43. i 45. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH”, br. 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10), nisu u skladu sa Ustavom Federacije BiH.

Nadalje, Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata od Komisije za zaštitu ljudskih prava i sloboda Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH je dobio dopis u kojem se navodi da je Komitet za ljudska prava UN dao preporuku (predmet Prutina i dr.): ”da se ukine obaveza za članove porodica da svoje nestale srodnike proglase mrtvim kako bi imali pravo na socijalne naknade ili bilo koji drugi oblik kompenzacije”, koja se odnosi na čl.21. st.4. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica.

III - POJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Članom 1.i 2. - Date su definicije ko se smatra braniocem, organizatorom otpora, dobrovoljcem, veteranom odnosno učesnikom odbrambeno-oslobodilačkog rata.

Članom 3. - Propisani su uslovi pod kojim se stiče status ratnog vojnog invalida, kao i uslovi pod kojima se stiče status mirnodopskog vojnog invalida.

Članom 4. - Data je definicija porodice poginulog, umrlog ili nestalog branioca i porodice umrlog vojnog invalida.

Članom 5. - Brisana je odredba člana 21.stav 4. prema kojoj su članovi porodice nestalog branioca bili dužni da nestalog branioca proglase umrlim.

Članom 6 - Rok od 15 dana za pokretanje postupka po nastaloj promijeni zamjenjuje rokom od 2 mjeseca, jer je to objektivni rok u kome prvostepeni organ treba da donese rješenje.

Članom 7.- Ovim članom uređeno je pitanje obnove postupka u predmetima invalidnine na koje je kantonalni organ dao saglasnost protekom roka ili nije okončao postupak revizije. Obnovu postupka po službenoj dužnosti vršit će Federalno ministarstvo.

Članom 8. -Propisana je mogućnost dokazivanja činjenica okolnosti stradanja u upravnom postupku.

Član 9.- Dopunjen je u smislu da se pored vojne dokumentacije uvjerenje izdaje i na osnovu pravosnažnog rješenja donesenog u skladu sa članom 43. ovog Zakona.

Član 10.- Ovim članom propisano je da okolnosti nastanka oboljenja ili pogoršanje oboljenja utvrđuje Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

Članom 11 – brisan je rok od 5 godina za provođenje postupka po pravu nadzora.

IV - FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU OVOG ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.

